

NATURRESERVAT

Välkommen till Stafsaäter

Trakten kring Stafsaäter är en del av norra Europas största ekområde. Här kan du vandra i ett landskap som förutom av människor också uppskattas av insekter, fåglar och ovanliga lavar.

Markerna runt Stafsaäter har varit bebodda under mycket lång tid. Förr användes de ytor som inte plöjdes som slåttermark eller betesmark. Det var ett brukat landskap, men betydligt öppnare och ljusare än idag. Ekarna kunde växa sig stora och vidkroniga och slåtern och betet gjorde gräsmarkerna artrika.

Svinrot (*Scorzonera humilis*). I de allra öppnaste delarna av de betade hagmarkerna finns rester av äldre tiders ängsflora. Här växer till exempel svinrot tillsammans med smörboll, darrgräs, prästkrage och många fler.

Sörängen är det största av reservatets sex delområden. Här finns betade ekagar, halvöppna lundmiljöer och avsnitt med gott om gamla lindar. Ekarna är mellan 150 och 200 år, men i den sydvästra delen finns några riktigt gamla ekjättar.

Miljö för kräsna insekter

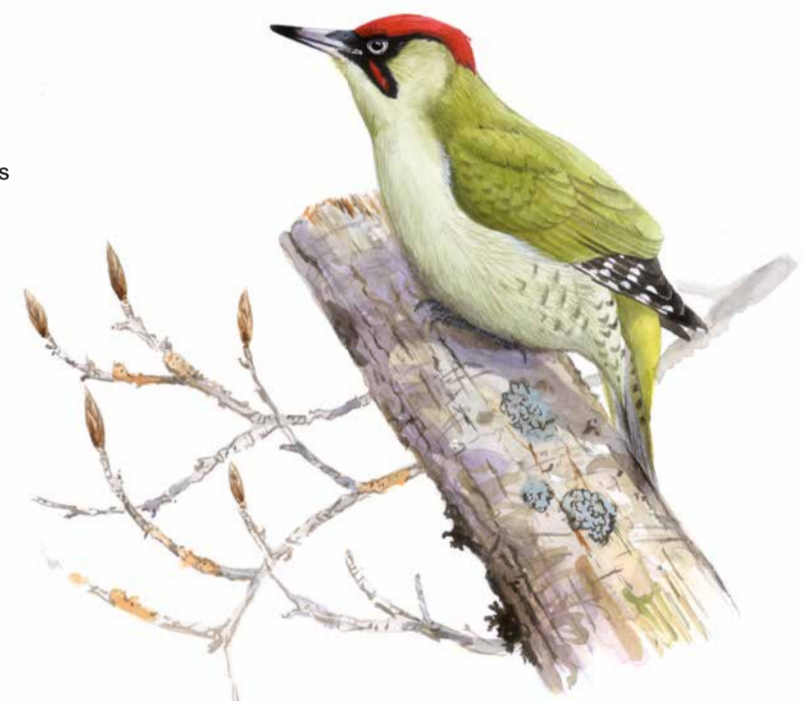
I det här landskapet formades de stora naturvärden vi upplever i dagens Stafsaäter. De äldsta träden växer vid Sörängen och Labbenäs. Här kan du med lite tur få se Östergötlands landskapsinsekt läderbaggen, en av många hotade skalbaggar i området. Insekterna, men också flera hotade lavar, gynnas av den goda tillgången på solbelysta lövträd och att det är gott om murknande ved av ek, björk och andra lövträd.

Eklandskap behöver skötas

Miljöer med gamla ekar tillhör de mest artrika i Sverige. Samtidigt hotas de ofta av igenväxning. För att behålla naturvärdena i Stafsaäter görs olika skötselinsatser. Exempel på åtgärder är röjning kring igenväxta träd och att medvetet skada vissa för att efterlikna strukturer som normalt finns i äldre träd. Boplatser för arter som lever i ihåliga träd sätts också upp.

Ekspik (*Calicium quercinum*). Området är känt för en rik flora av ovanliga lavar. Det är en följd av att gamla solbelysta ekar och andra lövträd funnits här under mycket lång tid. Ekspiken är en av de mest sällsynta men också almlav, gul dropplav och lunglav växer i området.

Gröngöling (*Picus viridis*), kattuggla och de mindre vanliga skogsduva och mindre hackspett är några exempel på fåglar som gynnas i Stafsaäterns lövmiljöer.

Welcome to Stafsaäter

The land around Stafsaäter is included in one of the largest oak areas in Northern Europe. Here you can wander among great oaks in a landscape which, in addition to humans, is appreciated by insects, birds and unusual lichens.

Habitats with old oaks have some of the greatest species diversity in Sweden, but they are often threatened by overgrowth.

In order to maintain Stafsaäter's high natural values, a number of management measures are taken.

§ In addition to the general regulations that apply with visits to natural areas, in this nature reserve it is prohibited to:

- light fires;
- set up tents, caravans or the like;
- pick or dig up plants or fungi, or parts of these, with the exception of berries and edible mushrooms;
- disturb animal life, for example by climbing nesting trees or collecting invertebrates, with the exception of collecting invertebrates in consultation with the Östergötland County Administrative Board and when the Board receives a report about which species are found;
- break off branches of, fell or by any other means damage or kill living or dead trees and shrubs;
- conduct scientific research of a sort that can lead to damage or other negative effects on plant or animal life;
- use the reserve for any commercial purpose not authorised by the County Administrative Board.

VAR RÄDD OM NATUREN! För allas trivsel och för värdena i naturreservatet är det viktigt att alla besökare visar hänsyn. Utöver generella regler vid vistelse i skog och mark är det i reservatet förbjudet att:

- göra upp eld;
- tälta eller ställa upp husvagn eller liknande;
- plocka eller gräva upp växter eller svampar eller delar av dessa med undantag för bär och matsvamp;
- störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur, med undantag av insamling av evertebrater som sker efter samråd med Länsstyrelsen och där Länsstyrelsen får en rapport om vilka arter som hittats;
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
- utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
- utnyttja reservatet i kommersiellt syfte utan tillstånd av Länsstyrelsen.

Fakta om Stafsaäter

Kommun: Linköping **Skyddsår:** 2001
Areal: 59,3 hektar **Markägare:** Privat
Förvaltare: Länsstyrelsen Östergötland
Mer information: 010-223 50 00
www.lansstyrelsen.se/ostergotland
Skylten är producerad med ekonomiskt stöd från EU-programmet Life.

Naturreservatet Stafsaäter ingår i EU:s nätverk av särskilt värdefull natur.

